

Lao Tseu

**HET BOEK VAN DE WEG
EN DE DEUGD**

DAO DE JING
道德經
(TAO-TE-KING)

600 before. J.-C.

Over de auteur: Lao Tseu

Lao Tseu, ook bekend als Laozi of Lao-Tzu, is een legendarische en mysterieuze gestalte in de oude Chinese filosofie. Zijn leven is gehuld in mythen en onzekerheden; traditioneel plaatst men hem in de zesde eeuw voor onze jaartelling, tijdens de periode van de Strijdende Staten, al zetten sommige geleerden zijn bestaan enkele eeuwen later. Hij wordt beschouwd als de grondlegger van het taoïsme en de schrijver van het beroemde Dao De Jing (Tao Te Ching), een hoeksteen van de Chinese en wereldwijde gedachte.

Volgens de overlevering was Lao Tseu een wijs ambtenaar die de koninklijke archieven beheerde aan het hof van de Zhou-dynastie. Teleurgesteld in de morele verval van zijn tijd besloot hij het hof te verlaten en zich uit de wereld terug te trekken. Toen hij China verliet via de westelijke pas, hield een grenswachter, onder de indruk van zijn uitstraling van wijsheid, hem staande en vroeg hem zijn leer op te schrijven voordat hij vertrok. Zo zou hij in één keer het Dao De Jing hebben neergeschreven: een kort maar diepgaand geheel van spreuken en overpeinzingen over de Tao (de Weg) en de De (de Deugd).

De Tao is in Lao Tseu's denken het grondbeginsel dat de hele kosmos draagt, ongreepbaar en onnoembaar. Het is geen god in westerse zin, maar een eeuwige, spontane stroming die de wijze mens probeert te volgen door nederigheid, niet-doen (wu wei) en harmonie met de natuur te cultiveren. De De is de innerlijke kracht die vanzelf opbloeit bij wie in overeenstemming met de Tao leeft.

Lao Tseu's leer pleit voor een intuïtieve wijsheid, het aanvaarden van verandering en zelfbeheersing door loslaten en eenvoud. In tegenstelling tot de confuciaanse traditie, die sociale orde en strenge moraal vooropstelde, kiest hij voor

soepelheid: niet ingrijpen, spaarzaam handelen en vertrouwen in de natuurlijke loop der dingen.

Door de eeuwen heen heeft het filosofische taoïsme van Lao Tseu een diepe invloed uitgeoefend op het Chinese denken, de spiritualiteit, de traditionele geneeskunde en de vechtkunsten. Later ontstond een meer geïstitutioniseerd en ritueel taoïsme, maar de wortels liggen nog altijd in de principes die Lao Tseu heeft geformuleerd.

Het Dao De Jing is tegenwoordig een van de meest vertaalde boeken ter wereld. Zijn raadselachtige schoonheid, poëtische bondigheid en universele geldigheid maken het tot een tijdloos geschrift, even waardevol voor hedendaagse lezers die op zoek zijn naar zin als voor de mensen uit de oudheid.

Over het boek: Dao De Jing

Het Dao De Jing, ook Tao Te Ching genoemd, is een van de invloedrijkste teksten uit de wereldwijde filosofie en spiritualiteit. Toegeschreven aan de Chinese wijze Lao Tseu en ontstaan rond de zesde eeuw voor onze jaartelling, blijft dit werk een tijdloos, mysterieus en diep verhelderend geschrift.

In 81 korte hoofdstukken ontvouwt het met verbazingwekkende beknoptheid de grondslagen van het taoïsme: het natuurlijke evenwicht van de wereld, nederigheid, eenvoud, niet-doen (wu wei), vloeiende omgang met verandering en het streven naar harmonie tussen mens en heelal. In soms paradoxale en raadselachtige verzen nodigt Lao Tseu ons uit de wereld te beschouwen niet door kracht of overheersing, maar door zachtmoedige, intuïtieve aanvaarding van de natuurlijke stroom der dingen.

De Tao, letterlijk ‘de Weg’, is het universele beginsel dat tegelijk oorsprong, orde en essentie is van alles wat bestaat. De De, meestal vertaald als ‘Deugd’ of ‘innerlijke kracht’, is de manier waarop die Weg zich in menselijk handelen openbaart. Samen schetst het Dao De Jing een levensfilosofie die steunt op eerbied voor de natuurlijke orde, het loslaten van overmatige ambities en het verkiezen van bescheidenheid boven pronkzucht.

Het boek is geen starre leerstelling: het is bewust open, suggestief en poëtisch. Elk hoofdstuk is eerder een meditatie of een poort naar bezinning dan een onwrikbare stelling. Juist die soepelheid, het vermogen om evenveel interpretaties op te roepen als er lezers zijn, heeft het Dao De Jing door de eeuwen heen levend gehouden en gevoed voor filosofie, politiek, spiritualiteit, vechtkunsten en traditionele geneeskunde.

In een moderne wereld die vaak wordt gekenmerkt door onrust, concurrentie en ingewikkeldheid biedt het Dao De Jing een ander soort wijsheid: die van innerlijke rust, aandachtig waarnemen en handelen dat voortkomt uit respect voor het natuurlijke ritme. Het herinnert ons eraan dat ware kracht niet schuilt in overheersing, maar in buigzaamheid; dat de diepste kennis niet analytisch is, maar intuïtief.

Inhoud

BOEK I.....8

BOEK II.....58

BOEK I

1

De weg die men met woorden kan uitdrukken, is niet de eeuwige Weg; de naam die men kan benoemen, is niet de eeuwige Naam.

Het naamloze is de oorsprong van hemel en aarde; het benoemde is de moeder van alle dingen.

Wie daarom altijd vrij is van begeerten, ziet haar geheime kern; wie altijd begeerten koestert, ziet slechts haar uiterlijke grenzen.

Beide stromen uit dezelfde bron, maar dragen verschillende namen. Men noemt ze allebei duister. Duister op duister. Dat is de poort naar alle verborgenheden.

2

In de wereld, zodra iedereen schoonheid heeft leren waarden, doemt lelijkheid op. Zodra iedereen het goede heeft leren waarden, doemt kwaad op.

Zo brengen zijn en niet-zijn elkaar voort.

Moeilijk en gemakkelijk brengen elkaar tot stand.

Lang en kort geven elkaar vorm.

Hoog en laag bepalen elkaars ongelijkheid.

Klanken en stemmen stemmen op elkaar af.

Voor en na volgen elkaar op.

Daarom laat de wijze zich leiden door niet-doen.

Zijn onderricht bestaat uit stilte. Dan komen alle dingen in beweging zonder dat hij ze dwingt.

Hij schept ze en maakt ze niet tot zijn bezit.

Hij volbracht ze en steunt niet op ze.

Zodra zijn verdienste voltooid is, hecht hij er niet aan.

Juist omdat hij er niet aan hecht, verlaat ze hem nooit.

3

Door de wijzen niet te verheffen, voorkomt men dat het volk wedijvert.

Door schaarse goederen niet te waarderen, voorkomt men dat het volk steelt.

Door niets te tonen dat begeerte wekt, voorkomt men dat het hart van het volk in beroering raakt¹.

¹ Het hart van de mens is van nature rustig. Wanneer het verstoord raakt en zijn gewone evenwicht verliest, komt dat doordat het wordt bewogen door het aanschouwen van zaken die verlangens opwekken. Daarom kan men voorkomen dat het hart in onrust raakt door niet te kijken naar wat begeerten aanwakkert.

In de voorgaande passages tonen de uitdrukkingen '*niet hoogachten*' (*pou-chang*) en '*niet waarderen*' (*pou-koueï*) aan dat de woorden '*niet kijken*' (*pou-kien*) betrekking moeten hebben op de koning.

Daarom ledigt de wijze, als hij regeert, hun hart, vult hun buik, verzwakt hun wil en versterkt hun botten.

Hij zorgt ervoor dat het volk altijd onwetend blijft en vrij van begeerten.

Hij zorgt ervoor dat wie kennis bezit niet durft te handelen.

Hij beoefent het niet-doen, en dan is er niets wat niet goed bestuurd wordt.